

Handleiding

Bijeenkomst 2 – Doorstroomtoets en schooladvies

Vorbereiding

De doorstroomtoets en het schooladvies zijn belangrijke, maar ook vooral spannende momenten voor kinderen en ouders. Ouders die nieuw zijn in Nederland zijn niet altijd gewend aan de jonge leeftijd waarop kinderen in Nederland op niveau worden ingedeeld. Het schooladvies kan behoorlijk bepalend zijn voor de rest van het verloop van de schoolloopbaan. Er spelen dan ook veel vragen rondom het schoolniveau en hoe dit tot stand komt. In deze bijeenkomst gaan we in op de (doorstroom/eind)toets en de totstandkoming van het schooladvies.

Doelen

Het doel van de bijeenkomst is dat deelnemers weten wat het schooladvies is en ook hoe dit gevormd wordt. Daarnaast leren ouders over hun rol in dit proces.

Doelen voor bijeenkomst 1 – Het schoolstelsel in Nederland		
Kennis	Taal	Houding
<ul style="list-style-type: none"> Ik begrijp het voorlopig advies van mijn kind. Ik weet wat een doorstroomtoets is. Ik weet hoe het schooladvies van mijn kind gevormd wordt. 	<ul style="list-style-type: none"> Ik ken de woorden die bij het schooladvies en de doorstroomtoets horen. Ik kan vragen stellen over het schooladvies. 	<ul style="list-style-type: none"> Ik weet wat de rol van de ouder is bij het advies.

Doelwoorden

Bekijk de Woordenlijst van Hoofdstuk 2 in Praten op School. Daar vind je ook uitleg en voorbeeldzinnen van belangrijke woorden. Onderstaande woorden zijn van belang om de basis rondom het (voorlopig) schooladvies en de doorstroomtoets te kunnen begrijpen.

Het (voorlopig) schooladvies	Het cijfer/de cijfers
De doorstroomtoets	Het er niet mee eens zijn
De score	De ontwikkeling / zich ontwikkelen

Hoe bereid je je voor?

Kennis van doorstroomtoetsen

De bijeenkomst gaat ook over doorstroomtoetsen. Niet alle scholen nemen zo'n toets af. Daarnaast bestaan er verschillende doorstroomtoetsen. Bekijk hieronder welke toetsen er zijn.

- Een overzicht van de toegestane toetsen. [Toegestane eindtoetsen basisschool | Schooladvies en eindtoets basisschool | Rijksoverheid.nl](#)

Kennis van het schooladvies

De bijeenkomst gaat over schooladviezen. Het is dus belangrijk om goed zicht te hebben hoe de schooladviezen tot stand komen. Bekijk een van de volgende artikelen alvast.

- [Het voorlopig schooladvies](#)
- [Handreiking Schooladvisering](#) (zie p. 26 voor bronnen)

Kennis van de lokale context

Heb je deelnemers van dezelfde school? Vraag dan eens bij je contactpersoon van de school na welke doorstroomtoets zij gebruiken en tot het schooladvies komen. Het kan ook goed zijn om deze contactpersoon uit te nodigen als gastspreker.

Heb je deelnemers van verschillende scholen? Dan kun je in de bijeenkomst zelf ophalen welke toetsen ze kennen.

Aansluiten op de vorige bijeenkomst

- Zijn er de vorige bijeenkomst zaken niet besproken, die wel belangrijk zijn? Bedenk dan hoe je die in deze bijeenkomst nog kan/wil inbouwen.
- Je weet nu welke mensen er in de groep zitten, bijvoorbeeld qua taalniveau en kennis van het Nederlandse onderwijs. Bedenk goed wat dit betekent voor jouw volgende bijeenkomst. Meer aandacht voor woordenschat? Meer inzetten op onderlinge discussie en uitwisseling?
- Bereid je voor op de werkvorm 'Terugblik'. Kopieer twee of drie quizvragen uit 'Bijeenkomst 1 – Het Nederlandse Schoolsysteem' en plak deze in de PowerPoint-presentatie van deze bijeenkomst. Kopieer ook een besproken casus uit de werkvorm 'Hoe wordt Maia advocaat?' en plak deze in de PowerPoint. Zoek als laatste een casus uit die jullie nog niet hebben besproken en denk na over welk 'pad' de leerling moet bewandelen om een bepaald beroep te kunnen uitvoeren.

Welke materialen heb je nodig?

Materialen De Volgende Stap

- BK2 – Handleiding: Doorstroomtoets en schooladvies.
- BK2 – PowerPoint: Doorstroomtoets en schooladvies.
- BK2 – Knipblad: Welk schooladvies geef je?

Materialen Praten op School

- Praten op School - Woordenlijst Hoofdstuk 2.
- Praten op School – Praktijkopdracht Hoofdstuk 2 voor alle deelnemers.
- Praten op School – Video van oefening 2, Hoofdstuk 3.

Eigen materialen

- Laptop en beamer of smartboard.
- Naamkaartjes.
- Pennen, stiften.
- Evt. flap-over of papier.
- Begeleidersmap (presentielijst, intakeformulieren, observatielijsten = een leeg vel erna voor observaties/opmerkingen per deelnemer.
- Evt. Authentieke materialen.
- Evt. aanvullende materialen voor de werkvormen die je kiest.

Werkvormen kiezen en materialen aanpassen

De materialen van De Volgende Stap school bieden handvatten voor verschillende soorten groepen en zijn aanpasbaar naar de lokale context. Draaiboeken en PowerPoints kun je dus naar eigen inzicht aanpassen. Ook worden voor de activiteiten soms meerdere opties voor werkvormen aangeboden. Maak daar in een keuze, o.a. op basis van de kennis die je hebt over de groep.

Uitvoeren van de les

Na de voorbereiding ga je de bijeenkomst uitvoeren. Behandel de volgende onderwerpen.

Welkom en uitleg bijeenkomsten [dia 1 – 3]

- Welkom heten
- Doelen van deze bijeenkomst

Terugblik [dia 4-5]

De tweede bijeenkomst start met een terugblik op de eerste bijeenkomst. Het is belangrijk dat de ouders de schooltypen scherp voor ogen hebben. Deze kennis is nodig om deze bijeenkomst goed te volgen. Bovendien kunnen er in de tussentijd nieuwe vragen zijn ontstaan

- Vraag de groep wie sinds de vorige bijeenkomst heeft gewerkt met de e-learning van Praten op School of de praktijkopdracht. Vraag naar de ervaringen.
- Vraag de groep of iemand kan vertellen wat er de vorige bijeenkomst is gebeurd en of er nog nieuwe vragen of ontwikkelingen zijn rondom de schooltypen en –niveaus. Heb je een grotere groep? Vraag dit dan uit via de werkvorm 'Denken – Delen – Uitwisselen' uit Bijeenkomst 1.

Om te kijken wat er is blijven hangen van Bijeenkomst 1 en tegelijkertijd de voorkennis te activeren voor Bijeenkomst 2, is het aan te raden om een aantal quizvragen en/of casussen uit Bijeenkomst 1 behandelen. Waren alle casussen al aan bod gekomen? Herhaling is niet erg. Behandel er een aantal opnieuw. Bekijk de materialen en werkvormen van de volgende activiteiten in Bijeenkomst 1: 'Quiz' en 'Hoe wordt Maia advocaat?'

Voorlopig advies in groep 7 [dia 6 – 14]

In dit gedeelte leren de ouders over het voorlopig schooladvies dat hun kinderen ontvangen in de tweede helft van groep 7.

Voordat je deelnemers nieuwe kennis en woorden aanbiedt, is het van belang om de voorkennis te activeren. Weten deelnemers wat het schooladvies is? Wat kunnen ze al vertellen over het schooladvies? Welke woorden kennen ze al? Hoe denken ze daarover? Naast het activeren van voorkennis, kom je er als begeleider zo ook achter wat deelnemers al wel en niet weten.

Werkvorm – Woordweb

Schrijf het woord 'voorlopig advies' (advies in groep 7) in het midden van een (smart)bord of een vel papier. Vraag aan de groep wat zij al weten over het schooladvies en schrijf alles wat er uit de groep komt in een woordweb op.

Wil je het niet klassikaal doen? Maak dan twee- of drietallen en geef elk groepje een vel papier.

Deelnemers kunnen dan hun eigen woorden opschrijven. Laat daarna iedereen plenair terugkoppelen en maak een gezamenlijke woordweb.

Je kunt het woordweb gebruiken om vervolgens uitleg te geven over het schooladvies in groep 7.

Het is hierin belangrijk om aandacht te geven aan de volgende aspecten:

- Waarom een voorlopig schooladvies in groep 7?
- Waarop wordt dit schooladvies gebaseerd?
- Staat het voorlopig schooladvies vast?
- Welke woorden zijn belangrijk? Leg deze woorden uit.

De deelnemers gaan nu aan de hand van casussen kijken hoe het schooladvies wordt bepaald.

Werkvorm – Hoe wordt het schooladvies bepaald?

Laat de ouders in groepjes werken. Gebruik het knipblad 'Welk schooladvies geef je?'. Daarna bespreken de ouders op basis waarvan de keuze wordt gemaakt, volgens hen. Bespreek daarna de antwoorden klassikaal. De casussen staan ook in de slides.

Het voorlopig advies van jouw kind [dia 15 - 16]

Elke school kiest zelf of ze kinderen een voorlopig schooladvies bieden. Er zijn scholen die het aan het einde van groep 7 geven, scholen die het in begin van groep 8 of vlak voor de doorstroomtoets geven. Andere scholen geven geen voorlopig schooladvies af. Hoe is het geregeld op de school van de deelnemers?

Werkvorm – Samen praten

Laat de ouders in tweetallen praten over het voorlopig advies.

- Hebben ze het voorlopig advies al gekregen?
- Begrepen ze het advies?
- Wat vonden ze van het advies?

Bespreek daarna de antwoorden in de groep.

Advies in groep 8 en doorstroomtoets [dia 17 – 29]

In het volgende gedeelte maken de ouders kennis met het definitieve schooladvies in groep 8 en met de doorstroomtoets. De volgende zaken komen aan bod. Er zijn ook dia's bij:

Het definitieve schooladvies en hoe dat stand komt:

- Score: als de school een doorstroomtoets hanteert, telt de score mee.
- School: leerkrachten kijken naar de cijfers, werkhouding en ontwikkeling van de kinderen door de jaren heen.
- Ouders: kunnen laten weten wat ze van het schooladvies vinden.
- Enkel en dubbel schooladvies.

De doorstroomtoets

- Wat houdt het in?
- De score van de toets
- Verschillende doorstroomtoetsen in Nederland.

Werkvorm – Casussen over scores en dubbeladviezen

- Op de dia's staan vier casussen. Loop klassikaal de casussen door. Of laat steeds een tweetal hardop denken voor de rest van de groep.
- Bespreek de rol van de toetsscore en het dubbel/enkel advies voor waar het kind uiteindelijk terecht komt.

Werkvorm – Samen praten

- Verdeel de groep in twee- of drietallen.
- Laat het groepje samen praten op de vragen op dia 30.
- Kijk daarna plenair hoeveel je samen weet over de doorstroomtoetsen en schooladviezen van de scholen in de buurt. En welke vragen er nog leven onder de deelnemers.

Let op: noem dat er verschillende toetsen zijn en dat deze anders beoordeeld worden. Er is online niet veel informatie te vinden over het interpreteren van de scores.

Leg uit dat het resultaat van de toets bepaalt naar welk schooltype je kind gaat.

Ouders en het schooladvies [dia 30 – 33]

Dit onderdeel van de bijeenkomst gaat over de rol van ouders bij het schooladvies.

- Maak de ouders hier duidelijk dat niet alleen de houding op school en de toetsresultaten meewegen maar dat ook de ouders hier zeggenschap in hebben. (NB: scholen zijn niet verplicht om het advies van ouders mee te nemen).
- Ouders gaan met de school in gesprek over het schooladvies. Ouders kunnen hier ook aangeven als ze het niet eens zijn met het advies.
- In veel landen is het niet gebruikelijk dat ouders in gesprek gaan met de docent.

Werkvorm – Video kijken

- Bekijk plenair de video uit Hoofdstuk 3 (oefening 2) van Praten op School.
- In de dia's vind je kijkvragen bij de video.
- Bekijk de video twee keer. De tweede keer is het makkelijker om vragen te beantwoorden.
- Bespreek eventueel nog na wat de deelnemers vinden van de communicatie tussen de ouder en de leerkracht uit de video.

Werkvorm – Samen praten

- Bekijk de vragen op de dia.
- Bedenk of je dit in de groep of in kleine groepjes wil bespreken.
- Bespreek de vragen.
- Geef zo nodig uitleg over de gespreksconventies tussen ouder en school in Nederland.
Is het normaal om met vragen naar de school te gaan? Kun je het aangeven als je het niet hebt begrepen? Wat als jij iets anders denkt dan de school?

Afsluiting [dia 34 – 38]

Sluit de bijeenkomst af. Wat vonden de ouders van de bijeenkomst? Doe een rondje met vragen.

Werkvorm – Rood en groen (5 min)

- Laat de ouders op een groen briefje schrijven wat ze leuk vonden. Dit mag ook één woord zijn.
- Laat de ouders op een rood briefje schrijven wat ze nog moeilijk vinden. Dit mag ook één woord zijn.
- Wil iemand delen wat er op de briefjes staat? Dat mag.

Willen deelnemers thuis verder oefenen?

- Ze kunnen de hoofdstukken 2 en 3 van de e-learning van Praten op School maken.
- Kies één van de praktijkopdrachten van hoofdstuk 2 en 3 en geef die geprint mee naar huis.

Ga nog even terug naar de PowerPoint en noem het onderwerp, dag en tijdstip van de volgende bijeenkomst.

Terugkijken op de les

Het is voor jou als begeleider goed om terug te kijken op de bijeenkomst en daarop te reflecteren. Bedenk voor jezelf of schrijf op:

- Wat ging er goed?
- Wat houd je vast?
- Wat doe je de volgende keer nog een keer?
- Wat zou je de volgende keer anders doen?
- Waar ben je nog niet tevreden over?

Bespreek dit met de collega's met wie je samenwerkt of eventueel met een andere collega.

